

E R D É L Y I H Í R A D Ó

Szombaton, Augustus' 29-dikén, 1 8 2 9

Spanyolország — Nagybritannia — Németország — Frantziaország — Muszkaország
Törökország — Hartzmező — Columbia és Péru — Pódlás —
Mértéktár 9-edik árkus.

Spanyolország

Júl. 19-edikén éjjel vett a' Király hivatali tudósításokat Neápoljából, és másnap hírré adták az Udvarnak az ÖFge' házasságát Mária Christina Printzasszonnyal. — Sartorio escadron-Kommandáns, elútazott júl. 23-dikán, Ferrolba, hogy a' Fővezérséget Heros liniahajón, Mançanarez és Perola briggeken vegyefel; mellyek mindjárt hozzák haza Neápoljából az újj Királynét.

Nagybritannia

Londoni tudósítások szerint, aug. 5-dikáról, O'Connel Dániel Úr, mindjárt az első nap' ellenmodás nélkül, clarei Képviselőnek választatott az első Házbá.

A' Courierban e' van: "Konst.poljji magános levelek aug. 1-ső napjáról, újj tzikkeljeket beszélnek azon környületekből, mellyek a' két újj Követ' megérkezésével együtt jártak. A' Törökök tünődéssel igyelték azon két nemzet' Konst.poljba igyekező hajóira a' Dardanellenél. Az angl. hajók — Blonde fregatte, Rifleman és Hind briggek, — pompáson végig sikamlottak azon. A' Frantziák is — Armide fregatte, egy shooner és egy gabarre, — szintúgy szerentsésen által hajókázott; tsak-hogy a' shooner a' tsatorna kellőközepén, porondra tolúlt. Ez a' történet, a' mint mondják, megnevelte a' Törökök' megkülömböztető szeretetjeket erántunk, 's véleményét a' mi' hajókázási előkelőségünkről. A' Ka-

puván-Basa, Bujukdere-ből, a' hol a' török hajóserreg fekütt, az ánglus fregatte-be jött. Akkor, ez a' török hajóserreg ezekből a' hajókból állott: Egy 5-fedelü 156 ágyús és 1400 hajónép; öt 2-fedelü, egy nagy fregatte, egy kis fregatte, 3 nagy korvette, és a' Musz-káktól elvett fregatte (Raphael)

Németország

A' münchenener Politische Zeitung jelenti aug. 9-edikéről: „A' svéd Király ÖFge, Stettin Baró Öbesterét, a' Koronán Ös Ökir. Magassága' Adjutánsát, elküldötte a' brasiliai Tsászárné ÖFgének, fges. Fejedelme' nevében, szerentsét kívánni. Stettin Úrnak odáig kell ÖFgét kísérni, a' hol hajóra fog szállani, hogy a' fges Utazó' utolsó meghagyását az Ö' magasságos rokonainak Svédországban, meghallja. — ÖFge a' brasiliai Tsászárné aug. 5-ödikén hagyta-el Bajorországot. Az ország' határszélén, a' Duna' hidján találta ÖFge a' kir. határszéli-politzia-Bíztoóság' Fejét és újj Ulma' Magistratusát, kik ÖFgét azon kir. Kerület' nevében köszöntötték. Itt méltóztatott ÖFge is a' Neki nyújtott virágokat — utolsó ajándék a' haza' földétől-elválásnál — kegyelmesen elfogadni. Megköszöntetvén ÖFge a' tisztelet-tételt, az újj ulmai szegények között 300 forintot osztatott-fel.

Éppen most vesszük a' tudósítást, hogy Barbacena Úr meghatározott pa-

rantsolatot vett az ő' Urától, Don Pedro Tsászártól, hogy egyszersmind Dona Mária Királynét is kísérné Brasiliába Tsászárné-Öfgével együtt. Hogy ezt a' parantsolatot idő-vesztés nélkül leheszen végre-hajtani; a' Márquis nyakra-főre ment Londonba.

Frantzia ország

Aug. 8-dikán különböző hírek futkároztak a' nem sokára beálló ministeri változásról. A' Constitutionnel teljes meghatározással szöll éről egy postscriptumban, aug. 7-dikéről éjjeli 11 órakor; és Polignac Hget nevezi az újj Ministerium' fejének.

Muszka ország

Ersébet Grófné, Erivani Paskewits Gróf' felesége, a' Tsászárné' tisztelet-Dámájává neveztetett. — Azt jövendőlik némellyek, hogy ez az igen derék Vezér Hggé lenne Erzerum' megvétele által. — A' két lófarku Basa (hihető, a' ki Várnát feladta) és 12 Bimbasi, kik Péterváron, mint hadi fogjok tartózkodnak, jelen lévén mostanában a' Krasnoe-Setonál esett hadi gyakorlásnál, a' Tsászár' jelen-létében, a' Tsászár' parantsolatjára törökösön felszerszámozott paripákat (hátas lovakat — de ez Erdélyben herélt lovat tesz') kaptak. A' paráde után, hozzájok léptet a' Tsászár' s megjelenti nekik, hogy — szabadok, és rendelés is tétetett őket honnjokba szabadon kísérni és minden szükségeikről gondoskodni. Leírhatatlan volt az ő' örömök.

Törökország

Az angl. Követ Gordon Úr' audienciája' Lörnyületeit, még tzi-frábnak írja most a' Preussische Staatszeitung, egy bujukdere-i levél után. Nevezetesebb tárgyak benne ezek: „Az audientia júl. 15-dikán esett a' Nagyránál. Az újjmódi ceremonia nagyon bizonyítottja a'

reorganisatióra általjában — hajlást és a' lehetőségigvaló közelítést a' keresztény nemzetek' szokásaihoz és hajlandóságaihoz, a' mi egyenesen ánglus praelectiónak a' következése. Nem rossz, tsak a' nép' tisztaságán és a' pestis-cordonon kezdené a' Nagyrán, hogy, ne tsak Anglia' hasznát érdekelné. Konst.poljhoz mintegy 3 órányira van az a' gyep-sík, a' Bosphorus' partján, Therapia és Bujukdere között, a' hol a' beköszöntés megessett, egy szörnű vén platanus-fa alatt a' tengerhez valami 60 lépésnyire. Ez a' fa 8 török-bokorból áll egy gyökere-n, óriási ágaival össze-szövényesedve. A' legtávolabbi seculumokban vesztel-el életidejét és, azon platanusnak tartják, melynek az árnyékában egy valahai időben Bouillon Gottfried, sátorát felütötte volt. Most is ez alatt állítottak fel, egy hozzá-hasonlíthatatlan drága sátert és ez alatt tsaknem gyöngyökből és drága-kövekből álló fejedelmi-széket — vattum-vattas. Az egész mezőség, környék-hegyek' lejtőivel együtt egy népség volt a' temérdek hadi és polgári Tisztviselők, számtalan Kapidi-Basi-kon (Kamarás-Urakon) kívül, kik hosszú skarlát-posztó köpönyegben voltak. A' Bosphorus, tsendes, sima mint a' tükör, nyüsgött a' számtalan apró hajóktól. Audientzia után a' Divánra-nézve, de előtte a' Sultánra-nézve, az ebéd apró arany- és ezüst-asztaloknál esett-meg. De még ennél is különösebb volt az, hogy itt, az Európaiak is, a' török szokást követvén, az újjokkal darabolták-el 's tették szájukba az ennivalót. Ebéd alatt jelentették a' török hajóserég' ágyúi a' Sultán' jövetelét. A' sok musikán kívül köszöntötte őtet a' katonaság: „Padisah-Pin-Ja-ser“ (ezer esztendőig éljen a' Sultán). A' szokott tisztelet-bunda helyett, spanyol-szabású köpönyegeket osz-

tottak-ki, a' mellyeket most az egész birodalomba behoztak. Ez, azután esett, mikor a' Követet a' Kajmakán-Basa' sátorából, hol valami 50 tál-ételt hordotak-fel, a' Reis-Effendi' sátorába vezették. — Leghallatlanabb újjítás volt az, hogy a' Követ, és az ő' követői, fegyverestől jelentek-meg a' Sultán előtt, a' mi még soha-se esett-meg. Annak is csak egy példája van, a' mit Gordon Úr megnyert, hogy ánglus katonák által kísértetett. Vége lévén az igen rövid audientiájának, a' Követet ismét a' Kaimakán' sátorába vezették, a' hol ő' egy igen gazdagon feltzifrázott lovat talált ajándékban: a' Sultán pedig vissza ment Therapiába. Az ő' vissza menetele, talán még tündöklőbb volt, mint-sem oda-jövelete. — A' földön a' katonaság' lármás köszöntése, az elrészegítő musika, és a' tengerről az ágyúk' mindent-elkábító dörgése, — mindez, egy vad zúgásba olvadva, mely alatt a' Sultán' gazdagon megaranyozott bárkája átrepült a' vízen mint a' nyíl. — Tsakhamar elnyelte a' puskaporfüst az egész hajósereget egy vastag fellegbe, úgy hogy, sem a' hajókat, sem az ágyúk' villámjait nem lehetett látni, hanem egy mendörgés hallott a' vízen lebegő sűrű fellegben, és a' mellyen felül a' tarkálló hajózáslók' pompáson felékesített árbottzai láttottak itt-ott a' szabad levegőn lebegni. — Végre, elhallgat az ágyúk' dörgése, eloszlik a' füst, a' liniahajók' és fregattek' kolossalis testei, megjelenek ismét az ő' beható formájokban, Ásia' zöld tengerpartjai ismét felbuknak a' láttér' elenyészett takarója alól, 's a' Bosphorus nyüsgött, valamint elébb, a' bárkák' tündöklő ezerétől, mellyek a' nézőket honnjokba vissza hordták, mint világosság' súgarai a' víz-színen lebegnek. Délutánni 3 óraker mindennek vé-

ge lett. — Különös említést érdemel az a' rend és (erköltsi) tsendesség, mely az egész pompánál uralkodott, kivált' pedig az a' betséglet-adás és mérséklet, mellyel a' rend' fenn-tartására felállított török katonaság és polgári Tisztségek kötelességeket, nevezetesen a' Frankok (nem Muselmannok, nem is Raják) eránt, teljesítették. Annyira vitték ezt, hogy a' katonák, kik nagy ügyyel-bajjal az égető nap' forróságán kiállított kenyeres-pajtásaiknak, bőr-tömlőkben elő-tzepelt vizet, az ott álló Frankoknak örömost engedték, 's ennek elég-nemléte miatt magok szenvedtek, a' nélkül hogy a' meg nem-elégedésnek csak legkissebb jelét is mutatták volna. — Az ajándék, a' mit Gordon Úr a' Nagyrúnak szentelt, gyémántokkal megrakott igen nagy betséglet-agraffe (kapots, akasztó).

Hartz mező

Több már 3 hetinél, hogy a' Muszkák általmenetelét a' Balkánon, jelentettük. Akkor mindjárt elfoglalták ők Ahioli-t, Miszivriá-t, Aidos-t és Burgas-t. Repülve futnak a' Törökök mindenfelé, úgy-hogy a' hegyen-által-menetel nem került a' Muszkáknak 300 emberbe. (Igazat beszél itt egy várnai levél: mert így mondja — nem 500 emberbe került).

Hazúlról ismét idejében mondunk valamit, de, itt-sem üthetni még most petséglet reá, mert, inkább hír mint-sem rábizható tudósítás: — a' Muszkák körül fogván Adrianápoljt 40 ezer emberrel, 100 ezerrel Konst.polj alá értek volna, úgy-szölván, minden akadáj nélkül: sőt 12 ezer mérész be is ment volna a' városba, de ismét mindjárt kijött.

Hadi tudósítás a' muszka hadsereg' főszállásáról Aidosból, júl. 26. — Minekutánna a' hónap' 17-, 18- és 19- edikei gyözödelmes tsaták a' Kamtsikon lett általmenetelt megengedték, és a' Balkán'

országútjait is megengedték, rendelést tett a' Fővezér az ezen bértzenvaló által-menetelre, melyet oly' hosszú idő-óta az ottoman birodalom' meghághatatlan véd bastyájának tartottak. — A' jobb-kézi colonne, Rüdiger Gen. vezérsege alatt, elérte júl. 20-dikán a' Funduklidere-t, Arnautlar falun túl; előgárdáját Aiwad-sikig küldötte: a' bal colonne, Roth Gen. parantsolattja alatt, Asprora ment, előgárdáját Paliobanáig küldötte, a' Balkán or-mójára. A' Pahlen Gróf' második hadserege, valamint a' főszállás, Derwis-Jowanban maradtak, a' Kantsik mellett. — Greigh Adm. egy hajó-osztájjal, mely 3 linia-hajóból, egynehány fregatte-ból és szá-mos eleséges szállítóhajóból állott, a' miszivriai öbölbe vitorlázott. Bombardolta ezt a' várat, tovább 3 óránál, sűrűen. — Júl. 21-dikén Rüdiger Gen. Aiwad-sikba nyomult; előgárdája, Giroff Gen. vezérlése alatt, Erketsbe, a' nagy Bal-kány' tetején fekvő egy faluba; Roth Gen. Erakliába, előgárdája Paliobanába; egy szakasz pedig elfoglalta Emine-falvát és promontoriumát (vizparthegyét) a' főszállás és a' Pahlen Gróf' hadserege Arnautlar és a' Funduklidere közzé állot-tak. — Júl. 22-dikén a' Rüdiger Gen. előgárdája, mely a' 37-edik Vadász-reg. 2 tsapatjából és a' Tsernouskin's Ilyin Kozák regementjeiből állott, leszállott a' Bal-kán' oldalán. Egy ellenséges szakasz nem akarta neki első pillantatban a' szoros utat engedni, mellyen neki végig kellett szállingózni; a' 37-edik reg. Vadásza nem feleltek a' török szakasz' muskaton tüzé-re, fegyvert markolva felfordították azt egynehány pillantat alatt. Ezen szakasz' zavarja tökéletes volt; a' Kozákok erős-sen üzték a' repülőket, elvettek egy zászlót, és fogságba ejtettek 2000 közzül 131 embert, kik között 2 Öbester. Nagy volt ezen tsapásban az ellenség' veszte-

sege holtakban és sebesekben, mikor a' miénk tsak 6 ember volt.

Azon nap' reggel (22) felment Roth Gen. a' Balkánra Paliobana-ig. Nagy nehésséget vetett úttjába eleinte egy kő-sziklás hegy; a' 6-dik pionner-tsapatot meg kellett erőssíteni 2000 munkással, kiket a' gyalogságból vettek, hogy magoknak utat törjenek, 's akkor, Monastier-Kői-nél egy ellenséges hadsereg' előgárdait vissza-nyomni, mely azon colonne' úttját fenn-tartóztatni próbálta, de tsak-hamar kényszerítettet magát az Insiköidere kis foljóvízhez vissza-vonni.

Abdul-Rachman 3 lófarku Basa, a' Kamtsiknál fekvő katonaság', a' Miszivria', Abioli' és Burgás' és még a' Szeboli-val ellenben álló őrsereg' fővezére, a' kamtsiki szökevényeket egybe-szedte Kellelernél, és még az Insiköidere' jobb partjára is által ment 6-7000 emberrel, hibető, oly' tzállal, hogy ezen kel-töközési állás által a' burgasi öböl minden várat általom alá vegye, 's colonne-nk közzül azt, mely Monastier-kői-nél bújna-ki a' hegnyilásból, ütközettel megkínálni. Ezen a' falun ment által Roth Gen. a' 4-dik Uhlánus osztájjal, a' 28 számú lovas ágyúpadddal, a' Jegeoff és Baclanoff két kozák-regementel, mellyeket a' 7-dik gyalog Osztálj' 5-adik brigade-jének 4 tsapatja követett, 8 könnyű ágyúval. Nyomon megtámodta az, az ellenség' állását, a' nélkül hogy colonne-jének fő-ereje' megérkezését bevárná. Abdul-Rachman Basa és serege, tsak egynehány pillantatig állottak ellent ágyúpadunk' erejének. Elhagyták állásokat, 's az Uhlánusoktól, a' Kozákoktól, 's lovas ágyúsoktól valami 10 werstnyi távolságra, oly' keményen üzettettek, hogy minden fegyver-vágás nélkül két tengerparti ágyúpadot 4 ágyúval, egy hajóműhelyt, mellyen egy szép 25 ágyús kor-

vette, éppen akkor végződött-el, ott hagytak. Négy száz fogjot vettünk-el az ellenségtől, 's nyertünk 7 zászlót, és még más 4 táborigyűt. Roth Gen. a' szaladók' további üzetetését a' Kozákokra hagyta, 's kirendelte előgárdáinak egy részét inentől-fogva Miszivriáig. Ez a' Hely meg van erőssítve, a' föld tsútsa előtt egy elsántolt tábor, mely tsúts által az, a' feszes földhöz van ragasztva, védelmezte a' hozzá-járulást.

Mihelyt a' gyalogság az Uhlánusokhoz, kik az elő-gárda' homlokán voltak, érkezett, a' mi' ágyúpadaink ezen elsántolt tábor ellen igazítottak. Az ágyúk' tüze olyan munkás volt, hogy ezen sánt' véde, 575 ember, a' kártets-tűz által leveretttven, és el is ijjedvén, letette fegyverét, 's magát a' győzödelmes' tettzésére adta-meg. Által adott nekik 2 zászlót 5 ágyút. A' mi' ágyúpadaink osztán, mindjart Miszivria vára ellen fordultak, mely egészen hatalmában volt.

A' 2 lófarku Osman Basa, Miszivria-kommandánsa, a' Greigh Adm. hajóosztálja által fenyegettvén, és Roth Gen. ágyúi által lövöldöztetvén, nem sokára elfogadta a' Roth Gen. felidézését, és úgy egyeztek, neki egy éjj engedődjön ára, hogy a' várvédet és lakosokat, a' várnak már elkerülhetetlen feladására elkészítse. Valósággal által is adta következő reggel, júl. 25., Wachten Gen. Májornak, a' 6-dik hadsereg' Gen. Stábja' Fejének ezen város' külsait, 10 zászlót, 15 ágyút, 's maga, szeméjjesen elő-állott, 100 török Tisztviselőktől kísértetve 2000 hadi-fogoj mellett, az ára kirendelt Tisztiségeknél, kikre bízattak, hogy őket Muszkaországba vezessék.

A' fő-szállás Erketsben volt 22-dikén, Görög-Insi-kői-ben 23-dikán, hol a' 2-dik seregnek egy része magát vele

eggyesítette: ezen sereg' másik fele, Kelleben maradt.

A' Rüdiger Gen. colonne-je Alakaria-ba utazott 25-dikán; az ellenségnek egy serege, nagy siettséggel vonult ő-előtte Aidos-felé vissza, és ott hagyott az említett faluba sok hadi-szükségeseket és 2 táborigyűt. Giroff Gen., kire annak üzetetése bízott, elfoglalt Dautlyban 1000 pud puskaport, 2000 tsetwert török-búzát, valamint még több tárgyakat is, kevesebb betsüeket.

Az Ahioli várvéd, a' hirtelen menetel és tündöklő előmenetel által megbokrosodván, elhagyta azon-nap' reggelén ezen vár' sántzolásait; elfoglalta azt az ezen város előtt kerülgető hajósereg' egy liniahajójának egy szakassza. Találtak ott 14 ágyút, egy mosárt, 5 puskaport-tárat és egy só-magazint. — A' Roth Gen. előgárdája, melyet Nabel Gen. igazgatott, parantsolatot vett azonban a' Fővezértől, hogy Burgásnak induljon, és Roth Gen. Rumili-kői-ig küldtetett az aidosi országúton. Júl. 24-dikén reggel, midőn Nabel Gen. Burgashoz közelített, ezen vár' véde oly' mérész volt, hogy neki ellene induljon: de a' negyedik Uhlanus Osztálj' rettenhetetlen regementjei által megtámodtatván, szaladásban kereste megszabadulását. Nabel Gen. elveszen tőlle, előljáráról két táborigyűt, melyet magával hozott volt: ére, üzte azt, fegyverrel a' sarkában, a' burgási sántzokig, 's egyszermind berohant az ellenséggel egygyütt a' várba. A' várvéd mindent vesztiben hagyott, 's szaladt-ki a' várból a' legnagyobb zavar között, a' város' déli kapuján. 10 ágyú, mindenféle magazin, 's a' fontos hely' bírása, ezen szép hadi tettek' diadalom-jelei.

A' hónap' 24-dikén mendegélt Roth Gen. a' 6-dik sereggel Alakariába, Rű-

diger Gen. Eskibasliba. A' második se-
reg' egy része elfoglalta Alakariát; a'
többi rész tanyázott a' közép-állásban
a' görög-Ínsi-Kői főszálláshoz közel. A'
hadsereg' mozdulását a' Kamtsikhoz an-
nyira nem tudta a' Nagyvezir Sumlában,
hogy ő tsak négy nappal a' mi' elindú-
lásunk után Sumla' vidékéről, ú. m. júl.
21-dikén küldött segítséget a' köprikői
állásnak, egy hadsereget, mely 9 rege-
ment rendes gyalogságból, 1 rendes lo-
vasságból, ezer, lovas Delisből, 3 tábo-
ri ágyúval együtt, állott. Három lófar-
ku Ibrahim és 2 lófaruk Mehmed Basák
vezérlése alatt mentek azok el Sumlából;
kik tsak mostanában érkeztek Konst.-
poljából, hogy a' török hadsereg rendes
katonaságát vezéreljék. Az ellenség' se-
rege a' Kamtsikhoz érkezésével tudta-
meg, hogy az ottani sántzokat már meg-
vették rárohanással, és hogy a' mi' ka-
tonaságunk volna benne. —

A' Basák vissza vonultak eleinte egy-
nehány werstnyire, s akkor Tsengének
és Sudsulaknak fordultak, a' hol 23-di-
káig maradtak, habozván, mi-tevők le-
gyenek. Minekutánna azon-nap' este
megtudták, hogy Abdul-Rachman-Basa
a' burgasi síkon megverettetett, Aidos-
nak vették úttjokat, a' hova 24-dikén
este meg is érkeztek. — Júl 25-dikén
parantsolja a' Fővezér Rüdiger Generál-
nak Aidos-felé menni, ott egy állást, a'
Helységhez 5-4 werstnyire választani,
hogy ott hadi erőnk' egybehúzását vár-
juk, és Aidost tsak azon esetben támo-
djuk meg, ha bizonyosan lehet a' jó kö-
vetkezéshez bízni. Roth Genrálnek eröl-
tetni kellene menetelét, s magát a' má-
sodik líneában, a' Rüdiger Gen. katoná-
sága megé felállítani; s a' Pahlen Gróf
seregét Rumili-Kői-felé elindítani.

Ezen rendtartás következésül, elin-
dult Rüdiger Gen. a' dombon Rumili-

Kői és Aidos között, mintegy 4 werst-
nyire ez utolsó várostól. A' Basák azt
gondolták, hogy ez a' pillantat kedvező
vólna az ő szándékjoknak, azt végezték,
— szemben támodnák-meg seregeinket,
miuekelötte még azok újj katonasággal
nem szaporodnának, mely utáunok völ-
na. — A' török lovasság, melyet gyalogsá-
gának egy része követett, ki jött Aidosból, s
megtámodta a' Rüdiger Gen. Kozákjait; e-
zek, visszahúzták magokat az állására. Mint-
hogy pedig Rüdiger Gen. magát szemben
látta megtámodni, s bizonyosnak tartotta,
hogy az ellenseget vissza veri; elkül-
dött a' 4-dik Uhlánus Osztályból egy
brigadet a' jobb oldalára, s úgy igazí-
totta azt, hogy az ellenség' bal oldalát
megkerülje, mely ötet nagy tüzzel tá-
modta-meg. A' mi' ágyúpadunk' tüze s
az Uhlánusok' mozdulása megfelelték be-
hatássoknak: a' török előgárda elnyo-
mattván, vissza-fordult Aidosba. Rüd-
iger Gen. úzte azokat 8 tsapattal, 16
ágyúval, Gortsakoff Htzg. vezérlése al-
latt. A' vár' elébe érvén, látja, hogy
a' török sereg 6 vagy 7 ezer ember
gyalogság, állásban, a' város megett és
oldalról a' városnak, bal-oldalával a' ré-
gi sántzolásokra támoszkodik; melyet
az ellenség ismét el kezdett megújítani.
Úgy ítélvén Gortsakoff Htzg., hogy ezen
állásnak a' város vólna a' kúltsa; tehát
az ő' ágyúpadjait az ellenség' rakássá-
nak tartotta, s egy tsapatot a' 36-dik,
másik egy tsapatot a' 37-dik Vadász-
regementből a' város' régi sántzaiba ve-
tett a' hajonettal. Az ellenség keményen
ellent-állott eleinte; de nem sokára e-
zen sántzokban és az aidosi görbe-úttzá-
kon elnyomták az ellenseget, és min-
denütt által-törték rajta, s leverettet-
tek a' mi' vitéz Vadászaink által.

Ezen hirtelen-mozdulás' ereje oly'
nagy volt, hogy a' török regementek,

kik állásban Aidos megett voltak, széj-jel-szaladtak, és a' balkáni gyalog-úta-kon, és Karnabat-felé futásnak eredtek. Az Uhlanusok és Kozákok mindjárt megtámodták azokat, és igen nagy véron-tást tettek, az alatt míg a' gyalogság, melyet Gortsakoff Hgz. vezérelt, mindent lekasabolt, a' ki tsak mindjárt az első pillanatban meg nem menekedhetett. Az egész török tábort elvették; találtak benne 600 sátozt, 500 hordó puskaport, i-ge-n sok gojóbist 5000 katona-köponye-get és sok fegyvert, elvettek a' szala-dóktól 4 zaszlot és 4 ágyút, melyeket Sumlából hoztak vólt. A' város és a' me-ző téle vannak az ellenség' hólt testével. A' fogjok' száma kevesebb, nintsenek többen 220-nál: a' mi' vesztésüink a-lig van 100 ember.

Ez a' szép tett vetett véget a' Bal-kánonvaló által-menetelnek. Foljvást úgy viselték seregeink magokat mint Musz-kákhoz illik.

Ugyan-azon egy időben meglepven és megvervén, nem vólt a' Törököknek ide-jek Burgás' síkját megnépetleníteni. A' bé-kességes lakosok, többnyire keresztények, foljtattják már ma az ő' mezei munká-ikat egy megvilágosodott védelem alatt. A' tengeri kikötők nagy munkásság' lát-ványával gyönyörködtetnek.

Columbia és Péru

Columbia és Péru között fenn for-gó versengéseknek, úgy láttott, mint-ha végett vetett volna a' Tarquini mel-lett esett ütközet, melyben Columbia vólt győzödelmes, 's az ére következett békekötés. De, minthogy ez az elő-fel-tételek' kötése, Péru' részéről, nem várt nehésségeket, de inkább intselkedéseket talált, melynél-fogva Péru, vagy inkább Perunak egy vár-commendánsa, Pinto, az egész kötést felforgatta, a' mi miatt az ellenségeskedés ismét elő akar állani,

az a' nélkül is eléggé szerentsétlen két Státus között. Lássuk itt a' megbántott Bolívar' szándékát és hirdetményét. — Bolívar, az újjra kiütendő ellenségeske-dés miatt Bogotát oda hagyván, felvet-te a' columbiai hadsereg' Fővezérségét. Pinto Obester, a' guayaquil - i Depar-tement' péru-i Commendánsa Illingrot co-lumbiai Gen.tól, 45 napi fegyver-szüne-tet kíván; de a' mit meg nem adnak. Kész Bolívar a' Kötés' végre-hajtását e-rőszakkal elkövetni, és a' maga' főszál-lásáról Quitóban, apr. 1-ső napján meg-hívta az országlovszéket a' hadsereg' fel-segélésére, akarmibe kerüljön ez. Utóbb, botsátott-ki Bolívar egy Hirdetményt a' hadsereghez: "Fő-szállás Quito-ban, apr. 5. 1829. — Columbiaiak! A' Pastoi béke' helyre-állítása után, a' tarquini győző-delemhez 's a' Gironi békehötéshez sze-rentsét kívánok nektek, hogy ama' nagy Krisiseken által-estetek, melyek akkor a' Köztársaságot fellázasztották. Az oly-an szerentsés természetű történetek, alkalmasint ketsegtető reménységekkel tölthetnének el bennünket a' Nagymél-tóságú Nemzeti-Gyűlésre, mely jan. 2-dikára van össze-híva. Minden jussoto-kat, minden hasznotok' érdeklését szóba fogjátok ott hozni, és a' Ti' saját kíván-ságaitokkal eggyezőleg egy újj országlovszéket fogtok felállítani, ki elégséges Co-lumbia' szabadságát és függetlenségét fenn-tartani. Egy olyan fő jus' bírá-sához, tsakugyan mindenek felett szük-séges elébb a' hajlandóságokat letsilapi-tani, 's a' versengésben mérséklést mutat-ni. — A' Gironi Eggyesség nem teljesítte-tt-be Péru' részéről.

Annak végre-nem hajtása' színei (palástolásai) ára is szolgálnak ezen bi-rodalomnak, hogy Columbiára újj sér-tegetéseket halmoznak. Kéntenitetteteknek fogjuk magunkat látni a' békes-

ség' megnyerésére erőhatalmat fordítani: de ha reánk tsak ditsőség hárulhat is újj viaskodásokból; még is tsak feláldoznánk mindent Amerika' tsendeségének, különösen pedig a' déli Departementekének, mellyeknek kemény és kegyetlen szenvedései minket főképpen felindítottak az ellenséges megtámadás' vissza-verésére. — Ismét el fogjuk mi foglalni Guayaquil-t, tsak azért is, hogy az által a' Peruval megkötött békeség' előfeltételei beteljesedjenek. De még-sem teszünk, kivéve saját védelmezésünkért, elébb tsak egy kardvágást is, valamig türelmünk egészen el nem fogott fogyni, és ellene-mondhatatlan jussainkat híjjába' fogtuk követelni. Igen-is, sőt még ennél is tovább fogunk menni. Ha a' Péruiak és a' Guayaquil' factiói tőlünk el fogtak üzettetni; a' meggyőzetteknel békeséget keresünk: hadd legyen ez, a' mi bosszú-állásunk. Egy olyan mérséklett tselekedet az egész világ' láttára hagyja hazugságba' a' vádakát, mellyek minket hódoltatási nyavajával és ki nem elégítetű betsület- vadászással vádolnak. De ha a' saját haszn-nem-keresésének és a' nagylelkűségnek olyan tanúbizonyosága után, még-is mind-tsak fenik reánk fogaikat, hamissan vádolnak és a' világ' ítélet-tételében ártani iparkodnak; vitésségünkkel akarunk nekik a' hartzme-

zön felelni; de, minden alkudozásokban jussainkat szorossan fenn-tartani. — Columbianusok! Mint alá-vettetett a' nemzeti akaratauk, tsak a' nép' nevében szölok én itt, mely a' hadsereg' hatalmát elő-segíti. Az elsőnek igasságszeretete, 's az utolsóinak herösi bátorsága által bizonyosok vagyunk mi a' gyözüdelem-föl. — Bolívar.

Pótlás

Itten elébb tsak hírförmában teker-gö, utöbb megvalóságosodni láttzó tudósítás szerént, ezen foljó hónap' elején, Kirkilissánál, a' török fővároshoz 10 német mérföldnyire, egy nagy üt-közetben, Diebits Gróf az egész török hadsereget lepötsékolta, széjjel-verte, és gyözüdelmes lépésekkel siet Konst.polj alá, melynek külsö városait, egy, 12000 emberből álló mérész muszka-sereg be is köborolta volna már. Úgy láttzik, Adrianapoljt, mely külömben is ördalfélt maradt, a' Muszkák körül-vették. A' legnagyobb nyughatalansággal várják mindenütt a' nagy catastroph' (törés-szakadás') kibontakozását, a' titkok' kifejtödzését.

Státus papirosok' Foljamatja

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben			
	Béts, Aug.	11	12	1.	London Júl.	30	31 Aug. 1
Bank-Oblig. 2.1/2pC.	55.—	—	55.—	55.—	Consols, 3 pC.	89.3/4	88.3/4 - 89.—
Pengöpenz-Obl. 5pC.	99.7/16	—	99.5/8	99.1/2	Stocks-Prémie, Sh.	—	—
Roths. 1820, 100f. CP.	166.3/4	—	166.1/2	—	Brasiliai Bons	—	— 59.—
Partial. 1821. Ua.	127.3/4	—	128.1/4	127.7/8	Buenos-Ayresi	—	—
Bankaktia, 1000f. CP.	1134.7/10	—	1139.7/10	1132.—	Columbiai	—	—
Páris, Aug.	1	—	3	4	Mexikói	17.5/8	—
Consols 5 pC.	109.75	—	109.40	109.40	Portugalli	44.—	—
Ugyanaz 3 pC.	81.75	—	81.—	81.55	Muszkaországi	—	—
Bank-aktia, 2000 Fr.	—	—	—	—	Görögországi	—	—